

Toelichting

De VIR is in 2010 ingevoerd en is een landelijk, digitaal systeem dat risicomeldingen over jongeren tot 23 jaar bij elkaar brengt.

Meldingsbevoegde professionals kunnen met instemming van de ouders een jongere melden aan de verwijzindex indien zij een 'redelijk vermoeden' hebben dat 'de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling van de jongere daadwerkelijk worden bedreigd.' Wanneer over dezelfde jongere twee of meerdere keren in het systeem een melding is gedaan, is er sprake van een match. Bij een match wordt er vervolgens een signaal gezonden naar alle meldingsbevoegden die de betrokken jongere hebben gemeld: een e-mail over de betrokkenheid van dezelfde gemelde jongere. Zij kunnen dan contact met elkaar opnemen en onderling inhoudelijke informatie uitwisselen. De VIR streeft na dat een jongere de hulp, zorg of bijsturing krijgt die hij of zij nodig heeft om bedreigingen van een gezonde en veilige ontwikkeling te voorkomen, te beperken of weg te nemen.

[De VIR in beeld](#) | [Rapport](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

Een samenvatting uit een evaluatieonderzoek naar gebruik van de VIR (2021)

Doel en Werking van de VIR

De Landelijke Verwijzindex Risicojongeren (VIR) is een informatiesysteem ontworpen om professionals in de jeugdsector te ondersteunen bij het vroegtijdig identificeren en bieden van hulp aan risicojongeren. Het systeem faciliteert de uitwisseling van informatie tussen professionals over jongeren die risico lopen, met als doel om problemen in een vroeg stadium aan te pakken en escalatie te voorkomen.

Geschiedenis en Implementatie

De VIR werd geïntroduceerd in 2010 en is sinds 2015 onderdeel van de Jeugdwet. Het initiatief erkent het belang van vroegtijdige interventie en coördinatie tussen verschillende jeugdzorginstellingen en professionals.

Evaluatie en Effectiviteit

Uit evaluaties blijkt dat de VIR's impact varieert per regio. Het systeem wordt niet overal optimaal gebruikt, en de mate waarin professionals de meerwaarde ervan ervaren, verschilt ook. Gebieden waarin de VIR goed wordt ondersteund en gebruikt, laten een grotere effectiviteit zien in het bereiken van jongeren die hulp nodig hebben.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, heeft onderzoek laten doen naar het bereiken van de doelen van de VIR, mogelijke alternatieven en manieren voor doorontwikkeling. Dit onderzoek omvatte meerdere methoden zoals deskresearch, analyse van registratiegegevens, enquêtes en interviews met betrokken partijen.

Het onderzoek wees uit dat de VIR in sommige gevallen succesvol jongeren vroegtijdig signaleert en helpt. Echter, er is ook geconstateerd dat er geen volledige nationale dekking is en dat de VIR nog altijd kampt met uitdagingen, waaronder onduidelijkheden rondom de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de wisselende participatie van organisaties. Het rapport adviseert daarom om de VIR verder te ontwikkelen, vooral gericht op het aanpakken van deze knelpunten.

Toekomstvisie en Aanbevelingen:

De onderzoekers stellen voor om de VIR te verbeteren door te focussen op uniformering van het gebruik, het bevorderen van de participatie van organisaties en professionals, en het verduidelijken van de doelen en de werking van de VIR. Daarnaast is het belangrijk om de privacy van jeugdigen en ouders te beschermen en hun positie te versterken. Indien de doorontwikkeling binnen vier jaar niet leidt tot substantiële verbeteringen, wordt aanbevolen om het wettelijk kader van de VIR te heroverwegen.

De conclusie is dat de VIR een belangrijk instrument is met het potentieel om effectief bij te dragen aan de jeugdzorg, maar dat er significante verbeteringen nodig zijn om dit potentieel volledig te realiseren.

(noot FP: Indien het Rijk een controlerende rol neemt vergelijkbaar met de Lokale Educatieve Agenda en VVE zou een kader geschapen worden waarbij college's weet hebben van de verwijsindex doordat ze jaarlijks een toetsingsformulier dienen in te dienen, na besluitvorming in het college).